

Καλλιεργώντας τη Φιλαναγνωσία

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΕΣ & ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Επιμέλεια:

ΑΝΤΑ ΚΑΤΣΙΚΗ-ΓΚΙΒΑΛΟΥ • ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΟΛΙΤΗΣ

Καλλιεργώντας
τη Φιλαναγκησία
ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΕΣ & ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Εκδόσεις
Διάδραση

Copyright © 2013: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΔΙΑΔΡΑΣΗ

ISBN: 978-618-5059-13-2

Κανένα τμήμα του βιβλίου αυτού δεν αναπαράγεται, δεν αποθηκεύεται σε οποιοδήποτε σύστημα ηλεκτρονικό, μηχανικό, φωτοαντιγραφικό και δεν μεταβιβάζεται σε καμία μορφή και με κανέναν τρόπο, χωρίς γραπτή άδεια του εκδότη.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΔΙΑΔΡΑΣΗ
Σουλίου 73, 13461 Ζεφύρι
Τηλ. 210-2474950, Fax. 210-2474902
e-mail: info@diadrassi.gr
e-mail: diadrassipublications@yahoo.gr
www.diadrassi.gr

Καλλιεργώντας
τη Φιλαναγνωσία

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΕΣ & ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Επιμέλεια:

ΑΝΤΑ ΚΑΤΣΙΚΗ-ΓΚΙΒΑΛΟΥ • ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΟΛΙΤΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή Άντα Κατσικν-Γκίβαλου, Δημήτρης Πολίτης	13
--	----

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΤΟΜΟΥ...

Χαιρετισμός του Προέδρου του Π.Τ.Δ.Ε. του Ε.Κ.Π.Α. Καθηγητή κ. Δημοσθένη Δασκαλάκη	27
Χαιρετισμός του Αναπληρωτή Πρύτανη και Καθηγητή στο Τ.Ε.Ε.Α.Π.Η. του Πανεπιστημίου Πατρών κ. Παντελή Κυπριανού	29
Χαιρετισμός του Προέδρου του Δ.Σ. της Ένωσης Ελλήνων Βιβλιοθηκονόμων και Επιστημόνων Πληροφόρησης κ. Γεωργίου Γλωσσιώτη	31

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΣΤΗ ΦΙΛΑΝΑΓΝΩΣΙΑ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΕΙΣ

Η φιλαναγνωσία και η αναγκαιότητα καλλιέργειάς της Άντα Κατσικν-Γκίβαλου	35
Από την ανάγνωση στη φιλαναγνωσία: Οι μεταφορές του νοήματος και η διαλεκτική της απόλαυσης Δημήτρης Πολίτης	48
Ανιχνεύοντας ένα ευέλικτο σύστημα φιλαναγνωσίας για το σχολείο της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης: Η φιλαναγνωσία υπό το φως της Οικοσυστημικής Θεωρίας Γιάννης Σ. Παπαδάτος	61

Παιχνίδι και φιλαναγνωσία για παιδιά προσχολικής ηλικίας Μένη Κανατσούλη.....	75
Η κατασκευή της «εσωτερικής βιβλιοθήκης» του αναγνώστη ως μοχλού ανάπτυξης και εδραίωσης της φιλαναγνωσίας Διαμάντη Αναγνωστοπούλου & Μαριάννα Μίσιου.....	88
Από το περικείμενο στο κείμενο: Η σπουδαιότητα των περικειμενικών στοιχείων στην ανάγνωση του εικονογραφημένου παιδικού βιβλίου Αγγελική Γιαννικοπούλου.....	100
Φιλαναγνωσία και Δημιουργική Γραφή Τριαντάφυλλος Η. Κωτόπουλος.....	113
Η συμβολή των αναγνωστικών ομάδων στην ανάπτυξη της φιλαναγνωσίας Μαρίτα Παπαρούση.....	126
Διαδίκτυο και φιλαναγνωσία: Από τα doodles της google στη λογοτεχνία ως απόλαυση και αφετηρία δημιουργίας Λουίζα Χριστοδουλίδου & Ευαγγελία Μουλά.....	138

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η ΦΙΛΑΝΑΓΝΩΣΙΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Οι αναγνωστικές προτιμήσεις των μαθητών Δημοτικού Σχολείου και οι μεταξύ τους σχέσεις Κωνσταντίνος Δ. Μαλαφάντης & Βασιλική Α. Φελούκα.....	155
Φιλαναγνωσίας ένεκεν λόγος ανακεφαλαιωτικός ή επαναληπτικός Γεώργιος Παπαντωνάκης, Δέσποινα Κώτη-Παπαντωνάκη & Ηλίας Αθανασιάδης.....	168
Πρακτικές για την καλλιέργεια της βιβλιοφιλίας και φιλαναγνωσίας στην Προσχολική Εκπαίδευση Τασούλα Τσιλιμένη.....	185
Η Γραμματική της Φιλαναγνωσίας στη χώρα του Ροντάρι Σοφία Γαβριηλίδου.....	198
Το πρόγραμμα «Lifelong Readers» και η προώθηση της φιλαναγνωσίας σε επίπεδο ολόκληρης σχολικής μονάδας Πέτρος Πανάου & Χαράλαμπος Βρασίδης.....	210
Η προώθηση της ανάγνωσης στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: Ο λόγος στους εκπαιδευτικούς Φανή Τσιαμπάση.....	225
Καινοτόμες δράσεις ενίσχυσης της φιλαναγνωσίας των μαθητών – Το αποτύπωμα μιας σύνθετης παρέμβασης Κώστας Κατσουλάρης.....	239

Διαθεματικότητα και Φιλαναγνωσία: Αναγνωστικές πρακτικές φοιτητριών και φοιτητών και ελεύθερη επιλογή παιδικών και νεανικών βιβλίων λογοτεχνίας Μαριάννα Σπανάκη	245
Διαβάζοντας Λογοτεχνία στο Πανεπιστήμιο Βίκυ Πάτσιου & Τζίνα Καλογήρου.....	258
Φιλαναγνωστικές δράσεις με επίκεντρο την πολιτιστική κληρονομιά του σχολείου και ένα βιβλίο γνώσεων Δήμητρα Παπαδημητρίου & Ελένη Κυριακοπούλου	273
Δράσεις φιλαναγνωσίας σε πολυπολιτισμικά σχολικά περιβάλλοντα Ευγενία Μαγουλά & Κωνσταντία Παπαγιαννακοπούλου.....	284
Λέσχη Ανάγνωσης – κοινότητα αναγνωστών: Εναλλακτική πρόταση συγκρότησης και λειτουργίας μιας Λέσχης Ανάγνωσης στο Δημοτικό Σχολείο Δήμητρα Χαντζάκου.....	298
Φιλαναγνωστικές δραστηριότητες πάνω στην εκτενή ανάγνωση ενός εικονογραφημένου βιβλίου στην τάξη: Όταν η απόλαυση συνδυάζεται με την εμπάθυση στην ανάγνωση Σίσσυ Τσιφλίδου.....	308
Παιχνίδια σε ανοιχτές «παρέες» βιβλίων – Μία πρόταση για την αξιοποίηση του βιβλίου στο Νηπιαγωγείο Βασιλική Μιχαηλίδου	319

ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ

Φιλαναγνωστικές δράσεις στο χώρο του Νοσοκομείου Άννα-Μαρία Χριστοπούλου & Ανδρέας Καρακίτσιος.....	333
Δράσεις προώθησης της φιλαναγνωσίας σε εξωσχολικά περιβάλλοντα: Καταγραφή – Αξιολόγηση – Πρόταση Ελευθερία Γιαπανίδου, Ελπίδα Δρακάκη, Κωνσταντινιά Ζανίδου-Σαουλίδου, Φωτεινή Ιερεμιάδου, Ελένη Παπανικολάου & Ζαχαρούλα Πούλου	344
Η αναγνωστική συμπεριφορά παιδιών και εφήβων στις δημοτικές βιβλιοθήκες της Θεσσαλονίκης: Ερωτήματα και δεδομένα, τάσεις και προοπτικές Σωτηρία Καλασαρίδου	355
Η συμβολή των εκδοτικών οίκων στην παραγωγή και στην κυκλοφορία του παιδικού βιβλίου στην Ελλάδα Σωκράτης Καμπουρόπουλος.....	372

«Κοινός Τόπος»: Ο ρόλος και η δυναμική των βιβλιοθηκών. Ενεργητική ανάγνωση και δράσεις	
Αγγελική Αθανασοπούλου	386
Η προώθηση της φιλαναγνωσίας ως πρωταρχικός σκοπός των βιβλιοθηκών: Οι δραστηριότητες της βιβλιοθήκης του Ιδρύματος Ευγενίδου	
Χαρά Μηρίντζη	396
Η Δημοτική Βιβλιοθήκη Θεσσαλονίκης αγαπάει την ανάγνωση	
Σπύρος Πιέρρος	403
Future Library: Διαδρομές με πυξίδα τη Βιβλιοθήκη	
Ευαγγελία Αναγνώστου & Ειρήνη Βοκοτοπούλου	411

ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΤΟΥ ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΥ ΚΟΙΝΟΥ

Le Centre national de la littérature, un service spécialisé de la Bibliothèque nationale de France au service de la promotion de la littérature pour la jeunesse et du développement de la lecture des enfants et des jeunes	
Jacques Vidal-Naquet	423
Germany as a country of readers: A short overview	
Gerlinde Buck	440
Cultivating the love for reading: Reality and perspectives	
Stefania Manetti	454
Πολιτικές φιλαναγνωσίας στην Ελλάδα (1994-2012)	
Κατρίν Βελισσάρη	457

ΠΕΜΠΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ

Στρογγυλό Τραπέζι: «Πολιτικές Ανάγνωσης»	
Άντα Κατσίκη-Γκίβαλου	471
Καλλιέργεια της ανάγνωσης: Η έννοια της βιβλιοθήκης στο προσκήνιο	
Ειρήνη Βοκοτοπούλου	475
Δημόσιες Πολιτικές Ανάγνωσης. Πού συναντούν τον αναγνώστη;	
Μυρσίνη Ζορμπά	481
Αναγνώστες και μη-αναγνώστες στον ενήλικο πληθυσμό: Τι δείχνουν (και πώς ερμηνεύονται) τα δεδομένα της έρευνας πεδίου	
Σωκράτης Καμπουρόπουλος	485

Πολιτικές για την προώθηση της ανάγνωσης στα παιδιά: Τα μεγάλα ελλείμματα και οι μεγάλες προκλήσεις	
Άβα Χαλκιαδάκη.....	491

ΕΚΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ
Η ΦΙΛΑΝΑΓΝΩΣΙΑ ΣΤΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ

«Στρογγυλό Τραπέζι»: «Η φιλαναγνωσία στα Παιδαγωγικά Τμήματα»	
Δημήτρης Πολίτης	499
Η φιλαναγνωσία στα Παιδαγωγικά Τμήματα του Πανεπιστημίου Αιγαίου	
Διαμάντη Αναγνωστοπούλου.....	501
Καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας στην Παιδαγωγική Σχολή του Α.Π.Θ.	
Βενετία Αποστολίδου	505
Η φιλαναγνωσία στο Τ.Ε.Α.Π.Η. του Πανεπιστημίου Αθηνών	
Αγγελική Γιαννικοπούλου.....	510
Διαμορφώνοντας Αναγνώστες στο Π.Τ.Δ.Ε. του Πανεπιστημίου Κρήτης	
Αλεξάνδρα Ζερβού	513
Η Δημιουργική Γραφή ως γνωστικό αντικείμενο: Οι ιδιαιτερότητες του εργαστηρίου	
Τριαντάφυλλος Η. Κωτόπουλος.....	519
Η καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Πατρών	
Χ. Μ. Νιφτανίδου	525
Η φιλαναγνωσία στο Τ.Ε.Ε.Π.Η. του Δ.Π.Θ.	
Σούλα Οικονομίδου.....	531
Διδάσκοντας Λογοτεχνία στο Πανεπιστήμιο	
Βίκυ Πάτσιου & Τζίνα Καλογήρου	536
Η φιλαναγνωσία στο Τ.Ε.Ε.Α.Π.Η. του Πανεπιστημίου Πατρών	
Δημήτρης Πολίτης.....	539
Η Φιλαναγνωσία στα Παιδαγωγικά Τμήματα του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων	
Μαριάννα Σπανάκη	543
Δράσεις φιλαναγνωσίας στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας	
Τασούλα Τσιλιμένη	548

Εισαγωγή

Άντα Κατσίκη-Γκίβαλου & Δημήτρης Πολίτης

Η σημασία της ανάγνωσης, ο ρόλος του βιβλίου και η αγάπη για το διάβασμα, παράγοντες σημαντικοί για την ψυχοπνευματική, τη γνωστική, κυρίως όμως για τη συναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού και την πολυδύναμη καλλιέργεια του ανθρώπου γενικότερα, καθιστούν αναγκαία τη δημιουργία προϋποθέσεων ενδυνάμωσής της τόσο στα θεσμικά όσο και στα άτοπα περιβάλλοντα ανάγνωσης. Μια δημιουργία που γίνεται επιτακτικότερη σε περιόδους κρίσης όχι ως διέξοδος από τα σύγχρονα προβλήματα, αλλά ως αφορμή για την ουσιαστική γνωριμία του εαυτού μας και των άλλων.

Είναι γνωστό ότι η στάση του παιδιού απέναντι στο βιβλίο σχετίζεται άμεσα με την ύπαρξη ή όχι βιβλιοφιλικού περιβάλλοντος, στο οποίο μεγαλώνει. Πολλοί παράγοντες, από την οικογένεια και το σχολείο ως τις βιβλιοθήκες, τα ΜΜΕ και την κρατική πολιτική για το βιβλίο, ενεργοποιούν τη διάθεση των παιδιών απέναντι στην ανάγνωση.

Η ιστορία της ανάγνωσης και η σημασία της για τον άνθρωπο ξεκινούν από την αρχαιότητα, ενώ ο 18ος και ο 19ος αιώνας στρέφουν το ενδιαφέρον των διανοουμένων, φιλοσόφων και παιδαγωγών, στη σημασία της διδασκαλίας της για την κοινωνική και επαγγελματική άνοδο των πολιτών. Η ανάγνωση ως απόλαυση, αποσυνδεδεμένη από τη σχολική επιτυχία ή την επαγγελματική κοινωνική αναγνώριση και απαλλαγμένη από τον καταναγκασμό, συνδέεται με τη φιλαναγνωσία από τα τέλη του 19ου και κυρίως τον 20ό αιώνα. Την ίδια περίοδο, ελάχιστοι πνευματικοί άνθρωποι στην Ελλάδα θεωρούν ότι η ελεύθερη πρόσβαση των παιδιών όχι μόνο στο σχολικό αλλά και στο εξωσχολικό βιβλίο δρα ευεργετικά στην πολύμορφη ανάπτυξή τους. Λογοτέχνες, όπως ο Κωστής Παλαμάς, ο Αλέξανδρος Πάλλης, ο Ζαχαρίας Παπαντωνίου, η Πηνελόπη Δέλτα, και παιδαγωγοί, όπως ο Αλέξανδρος Δελμούζος και ο Δημήτρης Γληνός, έδωσαν έμφαση στη σημα-

σία του βιβλίου και της ανάγνωσης που ξεφεύγει από τα όρια της εγγραμματοσύνης. Ωστόσο, σε αντίθεση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, η συνειδητή και σχεδιασμένη κρατικά καλλιέργεια της αγάπης για το διάβασμα απασχόλησε σοβαρά την ελληνική Πολιτεία τα τελευταία είκοσι χρόνια, με την ίδρυση του Εθνικού Κέντρου Βιβλίου. Στην Ελλάδα το σχολικό περιβάλλον φαίνεται να είναι το προσφορότερο για την ανάπτυξη της βιβλιοφιλικής συνείδησης των παιδιών, παρά το αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι ο ρόλος της οικογένειας στην πολυδιάστατη σχέση του παιδιού με το βιβλίο κατά την προσχολική ηλικία είναι καθοριστικός, αν και συνδέεται με κοινωνικο-οικονομικές και πολιτισμικές ανισότητες.

Οι παραπάνω διαπιστώσεις και προβληματισμοί απασχολούν τους συγγραφείς αυτού του Τόμου (πανεπιστημιακούς καθηγητές, επιστήμονες, ερευνητές, εκπροσώπους ελληνικών και ξένων φορέων, βιβλιοθηκονόμους, εκπαιδευτικούς της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης), οι οποίοι με τις μελέτες και τις έρευνές τους συνεισφέρουν εποικοδομητικά σε έναν ευρύτερο διάλογο για θέματα φιλαναγνωσίας. Οι μελέτες αυτές είχαν αποτελέσει, σε συντομότερη μορφή, ανακοινώσεις του ομότιτλου με τον Τόμο Συνεδρίου που συνδιοργάνωσαν στην Αθήνα το Π.Τ.Δ.Ε. του Πανεπιστημίου Αθηνών και το Τ.Ε.Ε.Α.Π.Η. του Πανεπιστημίου Πατρών, στις 7-9 Μαρτίου 2013, με στόχο να εμπλουτίσουν θεωρητικά την προβληματική της φιλαναγνωσίας και να συμβάλουν πρακτικά στις ολοένα αυξανόμενες ανάγκες καλλιέργειας της αγάπης για το διάβασμα στα παιδιά. Η οργάνωση αυτού του Συνεδρίου υπήρξε απότοκος προβληματισμού και διαπίστωσης ζητημάτων σχετικά με τη φιλαναγνωσία που ανέκυψαν κατά την εκπόνηση της μελέτης μας *Καλλιέργειαι η αγάπη για το διάβασμα; Τόποι ανάγνωσης και τρόποι εκπαίδευσης*, η οποία χρηματοδοτήθηκε από το «Κοινωφελές Ίδρυμα Ιωάννης Σ. Λάτσης» και είναι αναρτημένη στον ιστότοπο του Ιδρύματος. Με την οργάνωση του Συνεδρίου θέλαμε να διερευνήσουμε περισσότερο τα θέματα αυτά με τη συνδρομή μελετητών και εν γένει ανθρώπων που εμπλέκονται σοβαρά με το βιβλίο και την ανάγνωση τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό.

Ο Τόμος διαρθρώνεται σε πέντε κεφάλαια. Στο πρώτο, με τίτλο: «Από την ανάγνωση στη φιλαναγνωσία: Θεωρητικές αναζητήσεις», περιλαμβάνονται μελέτες που αναφέρονται σε θεωρητικά ζητήματα της ανάγνωσης και της φιλαναγνωσίας, καθώς και σε ζητήματα της προσληπτικής ικανότητας του

μικρού αναγνώστη αλλά και του ενδιαφέροντός του για το βιβλίο. Πιο συγκεκριμένα, η Άντα Κατσίκη-Γκίβαλου εξετάζει ιστορικά τη μετάβαση από την ανάγνωση-καταναγκασμό στην ανάγνωση-απόλαυση που είναι ακόμη και σήμερα ζητούμενο, εστιάζοντας στους παράγοντες (οικογένεια, σχολείο, βιβλιοθήκες, ΜΜΕ) που προωθούν την καλλιέργεια της αγάπης για το διάβασμα, ιδιαίτερα στις μικρές ηλικίες, και δίνοντας έμφαση στην Προσχολική και κυρίως στην Πρωτοσχολική Εκπαίδευση.

Ο Δημήτρης Πολίτης διερευνά την έννοια της φιλαναγνωσίας και τη διαφοροποίησή της από αυτή της ανάγνωσης, επισημαίνοντας την καταλυτική συμβολή της φιλαναγνωσίας στην αναμόρφωση της ανθρώπινης εμπειρίας. Παρά την αναπόφευκτη αποδυνάμωση των λειτουργιών της έντυπης εκφοράς του λόγου, τα κείμενα, και ιδιαίτερα τα λογοτεχνικά, εξακολουθούν να συνδιαμορφώνουν με τις υποδηλώσεις τους τον «κόσμο» των αναγνωστών, συμβάλλοντας στη συναισθηματική εξέλιξη, στην κοινωνική ευαισθητοποίηση και στη γενικότερη καλλιέργειά τους.

Ο Γιάννης Παπαδάτος με βάση την Οικοσυστημική Θεωρία του U. Bronfenbrenner προτείνει ένα σχέδιο φιλαναγνωσίας για τα Δημοτικά Σχολεία. Σύμφωνα με αυτό, η Πολιτεία, το σχολείο, η οικογένεια, οι βιβλιοθήκες δρουν αυτόνομα ή συνεργατικά σ' ένα πολιτισμικό οικολογικό περιβάλλον και, μέσα από την αλληλεπίδραση, προωθούν την αγάπη των παιδιών για το στοχαστικό-κριτικό διάβασμα και τις φιλαναγνωστικές σχέσεις προς την κατεύθυνση του δημιουργικού, του ουσιαστικού και, τελικά, του κριτικού αναγνώστη.

Η Μένη Κανατσούλη εστιάζει στον προαναγνώστη-παίκτη της προσχολικής ηλικίας και στη σημασία του παιχνιδιού, λεκτικού, νοηματικού, εικονιστικού, ή στο ρόλο του παιχνιδιού με το βιβλίο ως αντικειμένου που, καθώς ανταποκρίνεται στις παιγνιώδεις διαστάσεις της λογοτεχνίας και στην παιδική ψυχολογία, προάγει με τρόπο ευχάριστο τη φιλαναγνωσία. Τελικά, το παιχνίδι αποδεικνύεται ο αποτελεσματικότερος τρόπος προώθησης της αγάπης για το διάβασμα στο παιδί.

Η Διαμάντη Αναγνωστοπούλου και η Μαριάννα Μίσιου επικεντρώνονται στη σχέση της ανάγνωσης με την «ανάμνηση» της ανάγνωσης και τη συναφή εμπειρία που αποκτάται όχι μόνο από την ανάγνωση ενός βιβλίου και από τις προσωπικές σχέσεις του κάθε αναγνώστη με τους μυθοπλαστικούς ήρωες, αλλά και από τις συνθήκες ανάγνωσης. Αυτή η «εσωτερική βιβλιοθήκη», η οποία διαφέρει από αναγνώστη σε αναγνώστη, αποτε-

λεί την ατομική/προσωπική παρακαταθήκη μας που συμβάλλει καταλυτικά στην ανάπτυξη της φιλαναγνωσίας.

Η Αγγελική Γιαννικοπούλου προβάλλει την παραγνωρισμένη αλλά σημαίνουσα αξία του περικειμένου στην ανάγνωση του εικονογραφημένου παιδικού βιβλίου. Τονίζει το γεγονός ότι πολλές φορές η νοηματοδότηση του κειμένου στηρίζεται σε στοιχεία του περικειμένου (βιογραφικό σημείωμα συγγραφέα/εικονογράφου, αφιέρωση, σχήμα βιβλίου), τα οποία επηρεάζουν καθοριστικά την πρόσληψη του κειμένου και μπορούν να διαμορφώσουν το ιδεολογικό του στίγμα.

Ο Τριαντάφυλλος Κωτόπουλος αναδεικνύει την πολυσήμαντη σχέση της φιλαναγνωσίας με τη δημιουργική γραφή, εστιάζοντας στη σχέση της αναγνωστικής ανάπτυξης με την ιστορία της ανάγνωσης, καθώς και στη σύζευξη της λογοτεχνικής ανάγνωσης και της δημιουργικής γραφής με κοινή βάση τον παιγνιώδη χαρακτήρα και των δύο. Στην προοπτική μιας τέτοιας σύζευξης το λογοτεχνικό κείμενο λειτουργεί ταυτόχρονα ως ερέθισμα λογοτεχνικής γραφής και ως πράξη μύησης σε μια διαδικασία που μας καθιστά σταδιακά ωριμότερους και επαρκέστερους αναγνώστες.

Η Μαρίτα Παπαρούση ανιχνεύει την ανάπτυξη των αναγνωστικών δεξιοτήτων των μαθητών με την εμπλοκή τους στη λογοτεχνική ανάγνωση. Στο πλαίσιο αναγνωστικών ομάδων, οι οποίες επιδρούν θετικά στη μετατροπή της ανάγνωσης από μοναχική διαδικασία σε κοινωνική επικοινωνία, μέσα από συζητήσεις, ποικίλες δραστηριότητες και ομαδοσυνεργατικές διαδικασίες που ευνοούν την αισθητική απόλαυση, οι μαθητές μπορούν να αναπτύξουν νέες αναγνωστικές δεξιότητες, ώστε να χαράξουν ένα δρόμο ουσιαστικής σύμπλευσης με τη λογοτεχνία και με τη φιλαναγνωσία.

Η μελέτη της Λουίζας Χριστοδουλίδου και της Ευαγγελίας Μουλά εστιάζει στην αξιοποίηση του διαδικτύου για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας. Ειδικότερα, η χρήση των «doodles», τα οποία αναφέρονται σε συγγραφείς Παιδικής Λογοτεχνίας, προσφέρουν τη δυνατότητα στους μαθητές να έρθουν σε επαφή με τα έργα των συγγραφέων, ενώ υλοποιούν φιλαναγνωστικές δραστηριότητες μέσα σ' ένα συνεργατικό χώρο. Οι εικονικές μεταμορφώσεις της λέξης google μπορούν να λειτουργήσουν ως αφορμή για μια ενεργητική και εμπρόθετη διαδικασία που ενισχύει την αναγνωστική εμπειρία και τη δημιουργικότητα των μαθητών.

Το δεύτερο κεφάλαιο «Η φιλαναγνωσία στην εκπαίδευση» απαρτίζεται

από μελέτες πανεπιστημιακών καθηγητών και ερευνητών, από έρευνες που διενεργούνται στο πλαίσιο προγραμμάτων φορέων, καθώς και από πετυχημένες διδακτικές εφαρμογές εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Ο Κωνσταντίνος Μαλαφάντης και η Βασιλική Φελοούκα εκθέτουν τα συμπεράσματα της έρευνάς τους για τις αναγνωστικές προτιμήσεις των μαθητών της Δ΄ και της ΣΤ΄ Τάξης Δημοτικών Σχολείων της Αθήνας. Διερευνούν τα αναγνωστικά ενδιαφέροντα των μαθητών ως προς το λογοτεχνικό είδος και θέμα σε συσχέτισμό με το φύλο και το κοινωνικο-οικονομικό επίπεδο.

Ο Γιώργος Παπαντωνάκης μαζί με τη Δέσποινα Κώτη-Παπαντωνάκη και τον Ηλία Αθανασιάδη χαρτογραφούν το τοπίο της φιλαναγνωσίας των μαθητών Δημοτικών Σχολείων, βασιζόμενοι σε παλαιότερες έρευνές τους δημοσιευμένες στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, στις οποίες εξετάζουν από την πλευρά των μαθητών τους παράγοντες που επηρεάζουν τη φιλαναγνωσία. Τέλος, παρακολουθούν την επίδραση της στάσης των εκπαιδευτικών στη δημιουργία φιλαναγνωστικού κλίματος και καταγράφουν τις απόψεις τους για το ρόλο που παίζουν η ηλικία και η διδακτική εμπειρία τους, το φύλο, η εκπαίδευσή τους για την προώθηση της φιλαναγνωσίας στους μαθητές τους.

Η μελέτη της Τασούλας Τσιλιμένη παρουσιάζει τις βασικές παιγνιώδεις πρακτικές που συντείνουν στην ουσιαστική προσέγγιση του βιβλίου από το νήπιο στο Νηπιαγωγείο. Θεωρώντας ότι η επιρροή, θετική ή αρνητική, από την ανάγνωση ξεκινά από την προσχολική ηλικία και με βασικό πυρήνα το βιβλίο, η παρούσα μελέτη εκθέτει τις μεταβλητές που δημιουργούν από νωρίς το διά βίου αναγνώστη.

Η Σοφία Γαβριηλίδου εκθέτει συνοπτικά και αποτιμά ουσιαστικά δράσεις και προγράμματα της ευρύτερης εκπαιδευτικής κοινότητας στην Ιταλία που υλοποιούνται σε συνεργασία με πολιτιστικούς φορείς και ιδρύματα, δημόσια και ιδιωτικά, και στοχεύουν στην καλλιέργεια του ενδιαφέροντος για την ανάγνωση παιδιών σχολικής ηλικίας. Επισημαίνει, μάλιστα, ότι η φιλαναγνωστική αυτή δραστηριοποίηση έρχεται ως αντιστάθμισμα της μείωσης ωρών διδασκαλίας της λογοτεχνίας στα σχολεία.

Ο Πέτρος Πανάου και ο Χαράλαμπος Βρασίδης ασχολούνται με το Πρόγραμμα «Lifelong Readers» που στόχο έχει την καθοδήγηση και υποστήριξη όλων των παραγόντων της σχολικής μονάδας, ώστε να προωθήσουν τη φιλαναγνωσία μέσα από συγκεκριμένα πλάνα. Η μελέτη επικεντρώνεται

στο πλαίσιο και στα πορίσματα μελετών περίπτωσης σε σχολεία που συμμετέχουν στο πρόγραμμα.

Η Φανή Τσιαμπάση παρουσιάζει και σχολιάζει ορισμένα από τα αποτελέσματα της έρευνας «Αναγνωστικές στάσεις και φιλιαναγνωστικές δράσεις των Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης». Η έρευνα διενεργήθηκε το 2011 στο πλαίσιο της μελέτης: *Καλλιιεργείται η αγάπη για το διάβασμα; Τόποι ανάγνωσης και τρόποι εκπαίδευσης*, η οποία χρηματοδοτήθηκε από το «Κοινωνιελές Ίδρυμα Ιωάννη Σ. Λάτση». Οι απαντήσεις των δασκάλων αναδεικνύουν τα προβλήματα που συναντούν κατά τη φιλιαναγνωστική εκπαιδευτική πράξη, καθώς και τα ουσιώδη αιτήματά τους, η ικανοποίηση των οποίων θα συμβάλει αποτελεσματικότερα στη φιλιαναγνωστική δράση στο σχολείο.

Ο Κώστας Κατσουλάρης αναφέρεται στο Πρόγραμμα: «Καινοτόμες δράσεις ενίσχυσης της φιλιαναγνωσίας των μαθητών», το οποίο υλοποίησε το Ε.ΚΕ.ΒΙ. σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας σε Δημοτικά Σχολεία της χώρας. Η εφαρμογή του Προγράμματος αυτού ανέδειξε: α) τη σημασία της σχέσης των δράσεων φιλιαναγνωσίας με το ευρύτερο σχολικό περιβάλλον και τα άλλα μαθήματα, καθώς και τη σημασία του παιχνιδιού, είτε ως αναγνωστικής διαδικασίας είτε ως ποικιλίας δράσεων για την ενίσχυση της φιλιαναγνωσίας, και β) την ανάγκη όλου οι παράγοντες προώθησης της ανάγνωσης (εκπαιδευτικοί, μαθητές, γονείς και βιβλιοθηκονόμοι-βιβλιοθηκάριοι, να έχουν τη γνώση και τη θέληση να καλλιιεργήσουν στο παιδί την αγάπη για το βιβλίο μέσα σε ένα περιβάλλον ελευθερίας.

Η Μαριάννα Σπανάκη διερευνά τη δημιουργική συσχέτιση διαθεματικότητας-φιλιαναγνωσίας, βασιζόμενη σε ερευνητικό υλικό που προέκυψε από τις απόψεις και τις αναγνωστικές πρακτικές φοιτητριών και φοιτητών Παιδαγωγικών Τμημάτων. Το προς διερεύνηση ερώτημα είναι εάν το παιδικό βιβλίο και η Παιδική Λογοτεχνία συμβάλλουν στην κατανόηση ορισμένων εννοιών και ενισχύουν ουσιαστικά τη φιλιαναγνωστική διάθεση των παιδιών, ενώ σύντομη αναφορά γίνεται και στις ελεύθερες αναγνωστικές προτιμήσεις και στα διαβάσματα των φοιτητών/φοιτητριών κατά την ίδια με την έρευνα χρονική περίοδο.

Η Βίκυ Πάτσιου και η Τζίνα Καλογήρου ανακοινώνουν τα πορίσματα έρευνας που διεξήγαγαν στο Π.Τ.Δ.Ε. του Πανεπιστημίου Αθηνών, προκειμένου να διερευνήσουν τις φιλιαναγνωστικές τάσεις και τις αναγνωσι-

κές προτιμήσεις, καθώς και τη συμβολή της λογοτεχνικής ανάγνωσης στη διαμόρφωση της προσωπικής ταυτότητας των φοιτητών/φοιτητριών του Τμήματος.

Η Δήμητρα Παπαδημητρίου, αξιοποιώντας τη διαθεματικότητα, παρουσιάζει δράσεις μαθητών του 14ου Δημοτικού Σχολείου Αθηνών, οι οποίες στηρίχτηκαν στις παραμέτρους του έργου του Δ. Πικιώνη, αρχιτέκτονα του Σχολείου. Τα παιδιά οδηγήθηκαν στη διαθεματική ανάγνωση και στην κριτική επιλογή στοιχείων από πολλά βιβλία με στόχο τη δημιουργία ενός δικού τους βιβλίου γνώσεων για το μεγάλο αρχιτέκτονα.

Η Ευγενία Μαγουλά και η Κωνσταντία Παπαγιαννακοπούλου εξετάζουν και αναλύουν τις παραμέτρους που τους επιτρέπουν να υλοποιήσουν δράσεις φιLANαγνωσίας σε πολυπολιτισμικό σχολικό περιβάλλον. Η έρευνα, της οποίας τα αποτελέσματα διατυπώνονται στη μελέτη αυτή, πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της Πράξης: «Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας» (Ζ.Ε.Π.). Στο συγκεκριμένο περιβάλλον οι φιLANαγνωστικές δράσεις στοχεύουν κυρίως στο να γίνει το λογοτεχνικό βιβλίο μέσο διαπολιτισμικής διδασκαλίας της ελληνικής ως μητρικής και ως δεύτερης γλώσσας.

Η Δήμητρα Χαντζάκου καταθέτει μια εναλλακτική πρόταση συγκρότησης και λειτουργίας μιας Λέσχης Ανάγνωσης, στοχεύοντας στην παράκαμψη των εμποδίων που προκύπτουν από τη μικρή ηλικία των μελών της και από την εξάρτησή τους από μεγαλύτερους, μέσα από ευέλικτες και σύγχρονες στρατηγικές για όλα τα στάδια λειτουργίας μιας λέσχης βιβλίου.

Η Σίσσυ Τσιφλίδου παρουσιάζει το σχεδιασμό και την υλοποίηση ενός προγράμματος φιLANαγνωσίας που αφορά στην εκτενή ατομική όσο και τη συλλογική ανάγνωση ενός ολόκληρου εικονογραφημένου παιδικού βιβλίου. Το πρόγραμμα υλοποιείται στην «Ωρα της ΦιLANαγνωσίας» σε συνδυασμό με την Ευέλικτη Ζώνη και στοχεύει στην ανάπτυξη της αναγνωστικής συμπεριφοράς μέσα από τις αυξανόμενες εμπειρίες που ενδεχομένως διαφοροποιούν τον τόπο και τον τρόπο συνάντησης κειμένου και αναγνώστη.

Η Βασιλική Μιχαηλίδου επισημαίνει τη σημασία φιLANαγνωστικών δράσεων στο Νηπιαγωγείο με στόχο τη σύνθεση από τα νήπια ενός ευέλικτου σώματος από βιβλία, μιας «παρέας» βιβλίων, που προέκυψαν από την έκφραση των αναγνωστικών εμπειριών τους. Οι πολυποικίλες δράσεις με αυτά ανανεώνουν συνεχώς την προσωπική βιβλιοθήκη των παιδιών.

Το τρίτο κεφάλαιο εξετάζει το εξωσχολικό περιβάλλον της ανάγνωσης. Οι βιβλιοθήκες (δημοτικές, δημόσιες και ιδιωτικές), οι εκδοτικοί οίκοι, οι εκθέσεις βιβλίων, οι Λέσχες Ανάγνωσης, ο δικτυακός τόπος του Ε.ΚΕ.ΒΙ. «Μικρός Ανγνώστης», οι ιστοσελίδες συγγραφέων, όπως και χώροι, π.χ., νοσοκομεία, όπου μπορούν να γίνονται φιλαναγνωστικές δράσεις, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη δημιουργία αναγνωστών. Στους σημερινούς δύσκολους καιρούς η συμβολή των φορέων αυτών είναι ουσιαστικότερη, καθώς οι περισσότεροι από αυτούς δίνουν τη δυνατότητα σε όλους τους πολίτες, ανεξάρτητα από το κοινωνικο-οικονομικό και πολιτισμικό τους υπόστρωμα, να έχουν ακώλυτη πρόσβαση στο βιβλίο και στην ανάγνωση. Τη μερίδα του λέοντος, όπως είναι φυσικό, έχουν οι βιβλιοθήκες.

Στο κεφάλαιο αυτό η Άννα-Μαρία Χριστοπούλου και ο Ανδρέας Καρακίτσιος εκθέτουν τα συμπεράσματα έρευνάς τους που μελετά τη δυνατότητα διεξαγωγής φιλαναγνωστικών δράσεων στο χώρο του Νοσοκομείου, στη Β΄ Ογκολογική Παιδιατρική Κλινική του Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης. Ελέγχοντας μέσα από ερωτήματα και συνεντεύξεις την αποτελεσματικότητά τους, η μελέτη εκθέτει τον τρόπο με τον οποίο οι δράσεις αυτές αντιμετωπίζονται από τους μικρούς ασθενείς.

Μια ομάδα εκπαιδευτικών, αποτελούμενη από τις: Ελευθερία Γιαπανίδου, Ελπίδα Δρακάκη, Κωνσταντινιά Ζανίδου-Σαουλίδου, Φωτεινή Ιερεμιάδου, Ελένη Παπανικολάου και Ζαχαρούλα Πούλου, με την επίβλεψη της Αναπληρώτριας Καθηγήτριας στο Π.Τ.Δ.Ε. του Α.Π.Θ. Βενετίας Αποστολίδου, παρουσιάζει τα αποτελέσματα μιας έρευνας που διενεργήθηκε στο πλαίσιο των σπουδών τους στη μετεκπαίδευση. Στόχος της μελέτης είναι η χαρτογράφηση των δράσεων προώθησης της φιλαναγνωσίας σε εξωσχολικά περιβάλλοντα, καθώς και των κριτηρίων με τα οποία αξιολογήθηκαν αυτές οι δράσεις.

Η Σωτηρία Καλασαρίδου σκιαγραφεί το προφίλ παιδιών και εφήβων που χρησιμοποιούν τις Δημοτικές Βιβλιοθήκες της Θεσσαλονίκης και διερευνά με εργαλεία των πολιτισμικών σπουδών τα ερευνητικά ερωτήματα που έχει θέσει, όπως η συνάρτηση της αναγνωστικής κίνησης της βιβλιοθήκης με τη συνοικία, η ερμηνεία της ανάγνωσης ως πολιτισμικής πρακτικής με βάση το προφίλ των νεαρών αναγνωστών και τις αναγνωστικές προτιμήσεις των χρηστών για τίτλους ή είδη βιβλίων.

Ο Σωκράτης Καμπουρόπουλος ανιχνεύει τη συμβολή των εκδοτικών

οίκων από το 19ο αιώνα μέχρι σήμερα στη μετάφραση, στην ανάπτυξη της παραγωγής και στη διάδοση του παιδικού και νεανικού βιβλίου. Εκτός από παλαιότερους εκδοτικούς οίκους, γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στα χαρακτηριστικά της περιόδου από το 1974 ως σήμερα με τη διεθνή προβολή Ελλήνων συγγραφέων και εικονογράφων στο εξωτερικό, με την αλλαγή συνθηκών παραγωγής, ενώ επισημαίνεται η δυσμενής επίδραση της οικονομικής κρίσης στην παραγωγή νέων τίτλων.

Η Αγγελική Αθανασοπούλου ασχολείται με το ρόλο της σύγχρονης παιδικής βιβλιοθήκης και με τις δράσεις της τις σχετικές με την Παιδική Λογοτεχνία με στόχο τη δημιουργία ενεργών αναγνωστών. Αναφέρεται, ακόμη, στους τρόπους και στις τεχνικές που θα αναπτύσσει η βιβλιοθήκη για την εμπλοκή όχι μόνο των παιδιών αλλά και των γονιών στη διαδικασία της ανάγνωσης με στόχο η βιβλιοθήκη να γίνει «κοινός τόπος» συνάντησης γνώσης και δημιουργίας.

Η Χαρά Μπρίντζη επικεντρώνεται στις δράσεις και στα προγράμματα της βιβλιοθήκης του Ιδρύματος Ευγενίδου, που ως κύριο προσανατολισμό της έχει την επιστήμη και την τεχνολογία. Γίνεται, ακόμη, αναφορά στις πρωτότυπες δραστηριότητες αυτής της βιβλιοθήκης που αποσκοπούν στην προσέγγιση του κοινού με την επιστήμη και με το βιβλίο γενικότερα, καθώς και στο «Νεανικό Τμήμα» της που στοχεύει στην αβίαστη γνώση και στην ευχαρίστηση από το διάβασμα.

Ο Σπύρος Πιέρρος αναφέρεται στο δίκτυο των είκοσι βιβλιοθηκών του Δήμου Θεσσαλονίκης, αναπτύσσοντας τις πολιτικές τους, τα χαρακτηριστικά και τις προϋποθέσεις που καθιστούν τη φιλαναγνωσία μέρος της καθημερινής ζωής της βιβλιοθήκης και προβάλλουν τη συνήθη δραστηριότητα μιας βιβλιοθήκης ως φιλαναγνωστική πρακτική.

Η Εύα Αναγνώστου και η Ειρήνη Βοκοτοπούλου αναφέρονται στο πρόγραμμα της αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρείας Future Library, στο ιστορικό της δημιουργίας του και στο όραμά του, που είναι ο επαναπροσδιορισμός του ρόλου των βιβλιοθηκών (δημόσιων και δημοτικών) και η δημιουργία υπηρεσιών σ' αυτές που να ανταποκρίνονται στις σύγχρονες ανάγκες των χρηστών της. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στην καλοκαιρινή εκστρατεία ανάγνωσης, δημιουργικότητας και καινοτομίας που απευθύνεται στα μικρά παιδιά, καθώς και στους ενήλικους.

Το τέταρτο κεφάλαιο είναι αφιερωμένο στις πολιτικές ευρωπαϊκών κρα-

τών και συγκεκριμένα της Ελλάδας, της Γαλλίας, της Γερμανίας, της Ιταλίας, και στη διεύρυνση του αναγνωστικού κοινού. Τα κείμενα αυτά στόχο έχουν την ενημέρωσή μας για θέματα ανάγνωσης και φιλιαναγνωσίας, που νομοτελειακά μας οδηγούν στη διαπίστωση της μεγάλης απόστασης που έχουμε ως χώρα να διανύσουμε για να προσεγγίσουμε κάπως τη φιλοσοφία τους, τα προγράμματα και τις δράσεις τους, ιδίως μετά τη νέκρωση των βιβλιοφιλικών προγραμμάτων και φιλιαναγνωστικών δράσεων του Ε.Κ.Ε.ΒΙ.

Ο Jacques Vidal-Naquet μας πληροφορεί για τη φιλοσοφία, τους στόχους, τις δράσεις και τα προγράμματα που υλοποιεί το Εθνικό Κέντρο της Λογοτεχνίας για τη Νεότητα που είναι Τμήμα της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Γαλλίας.

Η Gerlinde Buck αναφέρεται στην προώθηση του γραμματισμού και της ανάγνωσης στη Γερμανία, στις σχετικές μελέτες του «Ιδρύματος Ανάγνωσης» και σε ορισμένα βασικά αποτελέσματα των ερευνών και μελετών του.

Η Stefania Manetti επιχειρηματολογεί υπέρ της προώθησης της μαγλόφωνης ανάγνωσης στο πλαίσιο της οικογένειας που αποτελεί μέριμνα κυρίως των παιδιών. Κάνει, μάλιστα, αναφορά στο Πρόγραμμα «Nati per Leggere», το οποίο, με τη δημιουργία δικτύου που στηρίζεται από όλους τους εμπλεκόμενους με την ανάγνωση, στοχεύει στην προώθηση της μαγλόφωνης ανάγνωσης σε όλα τα παιδιά.

Η Κατρίν Βελισάρη αναφέρεται στην εθνική πολιτική βιβλίου, στις δράσεις και στα προγράμματα φιλιαναγνωσίας από την ίδρυση του Ε.Κ.Ε.ΒΙ. ως την απόφαση κατάργησής του από τον τότε αναπληρωτή υπουργό Πολιτισμού κ. Κ.Τζαβάρα. Καταθέτει κάποιους καίριους προβληματισμούς της για το ζήτημα αυτό, ενώ επικεντρώνεται στις δράσεις της ιστοσελίδας «Μικρός Αναγνώστης» που αφορά παιδιά προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας και στο Πρόγραμμα «Καινοτόμες δράσεις ενίσχυσης της φιλιαναγνωσίας των μαθητών» που εφαρμόστηκε σε Δημοτικά Σχολεία της Ελλάδας.

Το πέμπτο κεφάλαιο αποτελείται από παρεμβάσεις που έγιναν σε δύο στρογγυλά τραπέζια, τα οποία έλαβαν χώρα κατά τη διάρκεια του Συνεδρίου. Στο ένα, με θέμα «Η φιλιαναγνωσία στα Παιδαγωγικά Τμήματα», συζητήθηκαν ζητήματα που σχετίζονται με την κατάρτιση των μελλοντικών δασκάλων σε σχέση με το παιδικό βιβλίο, τη φιλιαναγνωσία και με τις δυνατότητες μέσω κοινών προγραμμάτων ενίσχυσης του ενδιαφέροντος των φοιτητών για τη λογοτεχνία και την Παιδική Λογοτεχνία. Στο Στρογγυλό αυτό

Τραπέζι διατυπώθηκαν θέσεις και ανταλλάχθηκαν απόψεις με ιδιαίτερο ενδιαφέρον όχι μόνο για τους πανεπιστημιακούς δασκάλους αλλά και για τους εκπαιδευτικούς και τους φοιτητές. Οι συνδαιτυμόνες του τραπεζιού αυτού είναι αλφαβητικά οι: Διαμάντη Αναγνωστοπούλου, Βενετία Αποστολίδου, Αγγελική Γιαννικοπούλου, Αλεξάνδρα Ζερβού, Άντα Κατσίκη-Γκίβαλου, Τριαντάφυλλος Κωτόπουλος, Χαρούλα Νιφτανίδου, Σούλα Οικονομίδου, Βίκυ Πάτσιου, Τζίνα Καλογήρου, Δημήτρης Πολίτης, Μαριάννα Σπανάκη και Τασούλα Τσιλιμένη.

Το δεύτερο Στρογγυλό Τραπέζι με θέμα «Πολιτικές Ανάγνωσης», στο οποίο λαμβάνουν μέρος οι: Ειρήνη Βοκοτοπούλου, Μυρσίνη Ζορμπά, Άντα Κατσίκη-Γκίβαλου, Σωκράτης Καμπουρόπουλος και Άβα Χαλκιαδάκη, ασχολείται με την αντιμετώπιση των πολιτικών ανάγνωσης που ασκούνται στη χώρα μας από όλους τους φορείς, κρατικούς και ιδιωτικούς, καθώς και με τον Έλληνα αναγνώστη. Αναδεικνύει τα ελλείμματα των πολιτικών αυτών (έλλειψη ενός κεντρικού φορέα υπεύθυνου της πολιτικής για την ανάγνωση και την Παιδική Λογοτεχνία, έλλειψη πολιτικής για τους μικρούς αναγνώστες 0-5 ετών, αδιαφορία για τις δημόσιες βιβλιοθήκες) και διατυπώνει προτάσεις για αποτελεσματικότερες πολιτικές που θα ανταποκρίνονται στις σημερινές ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας.

Οι μελέτες αυτού του Τόμου εξετάζουν μέσα από διάφορες οπτικές το θέμα της καλλιέργειας της αγάπης των παιδιών για το διάβασμα. Αξιοποιώντας την ελληνική και ευρύτερη ευρωπαϊκή εμπειρία, εμπλουτίζεται ο θεωρητικός λόγος για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας, παρουσιάζονται ερευνητικά προγράμματα και εμπειρικές μελέτες, εκτίθενται ερευνητικά ευρήματα, αναδεικνύονται καινοτόμες φιλαναγνωστικές πρακτικές και εναλλακτικές πρωτοβουλίες ατόμων και φορέων. Προωθώντας την ανταλλαγή προβληματισμών ανάμεσα στους φορείς και στις κοινότητες των ανθρώπων του βιβλίου, εντός και εκτός της ελληνικής επικράτειας, οι μελέτες αυτές, αν και ετερογενείς, συμβάλλουν ουσιαστικά στο διάλογο για την προώθηση της φιλαναγνωσίας, φέρνουν κοντά ανθρώπους και φορείς που θεωρούν διαφορετικά αλλά στοχευμένα την υπόθεση της ανάγνωσης, συναιρούν τις όποιες αντιθέσεις ή διαφοροποιήσεις, πιστοποιώντας ότι για την υπόθεση της ανάγνωσης και της καλλιέργειάς της απαιτούνται συνέργειες και συντονισμένες προσπάθειες.